

Achille Varzi

Profesor filozofii Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku. Strona internetowa: www.columbia.edu/~av72.

Roberto Casati

Profesor filozofii francuskiego Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS) w Paryżu. Strona internetowa: www.institut-nicod.org/membres/membres-statutaires/casati-robeto.

Lekarz: Gdzie pana boli?

Pacjent: Tutaj. I jeszcze tutaj, w lewym nadgarstku.

Lekarz: O jaki rodzaj bólu chodzi?

Pacjent: Pieczenie. Chwilami jest silniejszy, jak gdyby pulsował.

Lekarz: Hmm. Nie jest to najjaśniejsze. Proszę poczekać, uruchomię nową Dolerette. [Wyjmuje z kasetki coś w rodzaju plastikowego polipa z różnokolorowymi światełkami.]

Pacjent: Co to jest Dolerette?

Lekarz: Urządzenie wywołujące ból na podstawie parametrów, które można za każdym razem ustawić. Wpisuję tutaj na przykład «pieczenie, pulsuje, silny», a urządzenie generuje ból.

Pacjent: W jakim sensie generuje ból?

Lekarz: Zaraz panu pokażę. [Zakłada końcówkę Dolerette na prawy nadgarstek pacjenta.] Gotów?

Pacjent: [Spogląda z pewnym niepokojem.] Tak, oczywiście, ale proszę mi nie mówić, że...

Lekarz: [Nie czeka na odpowiedź, naciska guzik.] No to już!

Pacjent: Aj!

Lekarz: Jak było?

Pacjent: Aj, jak boli! Dlaczego pan mi to robi?

Lekarz: Wiem, że boli, tak właśnie działa ten aparat. Musi mi pan powiedzieć, czy jest to *ten sam* ból, który odczuwa pan w lewym nadgarstku.

Pacjent: Chyba tak, właściwie ten sam, nie... po lewej ból jest bardziej piekący.

Lekarz: [Bierze Dolerette, wpisuje] Pieczenie: poziom siódmy, a może ósmy. Sprawdźmy... już!

Pomoce diagnostyczne

Pacjent: Aj! Aj! Zrozumiałem. Ale teraz już naprawdę dosyć tego.

Lekarz: Ja zdecyduję, czy dosyć. Ten sam ból, czy inny?

Pacjent: Zgoda, to jest ten właśnie ból. Czy mogę już zdjąć to coś?

Ciekawski: [Wchodzi bez zapowiedzi.] Właśnie ten ból, właśnie ten... a skąd to wiemy?

Lekarz: Pomaga nam Dolerette. Sprawdzamy powoli, krok za krokiem,

i w końcu dowiadujemy się, czy to ten sam ból. Świetna pomoc diagnostyczna.

Ciekawski: Do pewnego stopnia. Jak pan widzi, pacjent szybko ma dosyć i może powiedzieć, że to „właśnie ten” ból tylko po to, żeby pan skończył. I co wtedy?

Lekarz i Pacjent: [razem] No właśnie, co wtedy?

Ciekawski: Zamiast Dolerette należy zastosować Transferette, urządzenie, które niedawno opatentowa-

łem. Pozwoli pan? [Wyciąga z kieszeni metalowe jajo z anteną i podaje pacjentowi.] Oto prototyp. Proszę tu ścisnąć.

Pacjent: Nie ma mowy.

Ciekawski: W takim razie damy je lekarzowi, proszę trzymać, mocno ścisnąć. Ale czy odczuwa pan jakieś bóle?

Lekarz: Tak, w lewym biodrze, nic nadzwyczajnego u kogoś, kto w moim wieku zbyt intensywnie uprawia jogging.

Ciekawski: Świetnie. Proszę skierować antenę w stronę obecnego tu pana i nacisnąć czerwony guzik.

Lekarz: Jak? Tak? [Naciska.]

Pacjent: [Chwyta się za bok i zgina w pół.] Aj! Coście się dzisiaj na mnie wszyscy uwzięli?

Ciekawski: To pan powiedział, że nie weźmie do ręki Transferette. Dlatego oddałem urządzenie lekarzowi i dlatego też pan poczuł ból. Jak sama nazwa wskazuje, Transferette to aparat, który przekazuje ból.

Lekarz: Ale w ten sposób diagnozę będzie w końcu stawiał pacjent...

Ciekawski: Dajmy więc Transferette pacjentowi, który przekaże swój ból lekarzowi. Właśnie tak należy posługiwać się tym urządzeniem. W ten sposób lekarz będzie mógł się dokładnie dowiedzieć, o jaki ból chodzi.

Pacjent: Nie mogę się doczekać.

Lekarz: Proszę bardzo... Ale, proszę wybaczyć, jak się dowiemy, że przekazany został właściwy ból?

Pacjent: Właśnie, jak możemy się o tym upewnić?

Ciekawski: Co za pytania! To oczywiste, że ani Dolerette, ani Transferette nigdy nie zdołają rozwiązać tego problemu.

Lekarz: Trzeba by cały czas dokonywać kalibracji, porównując odczucia lekarza i pacjenta: ty czujesz to, ja ci wysyłam tamto...

Pacjent: Karnawał bólu! I bez żadnej pewności, że to, co czuje jeden, jest dokładnie tym, co czuje drugi. Wychodzę!

Ciekawski: Ani Dolerette, ani Transferette nigdy nie będą w stanie rozwiązać także tego problemu. Ale uwaga: to nie jest *ten sam* problem. ■

przełożyła Patrycja Mikulska

Najnowszy numer

Tu nas znajdziesz

Serwis Filozofuj!

Filozofuj @ instagram

Filozofuj @ facebook

Filozofuj @ twitter

